

A gyűjtőszenvedély rabja tárgyakat ment meg az enyészettől A betyárpohártól a kagylóig

Fodor Imréről mindenki tudja Földeákon, hogy gyűjtőget. Így becsüli meg a régi paraszti életmódhoz tartozó tárgyakat; a porcelánokat; a malomköveket; az ekét; a falu rajztanárának, Bánszki Tamásnak akvarelljeit, ceruzarajzeit. Sokan ellátogatnak a Fodor-házba. Ki a pályázata, szakdolgozata miatt, ki meg csak úgy, kíváncsiságból.

– Ez a „magánmúzeum” egy élet munkája. Hogyan alakult ki ez a gyűjtőszenvedély?
– Körülbelül harminc éve gyűjtöm a régi tárgyakat. Sajnálom, hogy sok dolgot kidobnak, elhanyagolnak az emberek. Úgy gondoltam, hogy ezeket a szemétként szánt tárgyakat megmentem az enyészettől. Sokat jártam tanyákra. Az ott lakóktól elkértem azt, amit ők értékeltek tartottak. Őt-hat éve még gyakran kimentem a dorozsmai bolhapiacra is, többnyire porcelánszobrokat vettem.

– Már a kertben elkezdődik a „kiállítás”.
– Itt tartom a malomköveket, szobrokat és a paraszti élethez tartozó tárgyakat: kocsit, rajta tézslákat, fatüzelésű és benzines disznópörkölőt, kolbásztöltőket. A fészerben találtam helyet a répareszelőnek, a kézi malomnak, a tézszaszűrőnek és az edényeknek, a hámozónak, a subának, a gapotkócolónak, a gombos villának, a légyfogónak. Az itteni tárgyak egy része használható, csak régi.
– A melléképület zsúfolásig

Fodor Imre háza szinte múzeum. Sokan jönnek hozzá, megnézni a gyűjteményét. (Fotó: Tésik Attila)

megett, olyan, mint egy török bazár. A fészert kívülről hasított kövekkel és csigaházakkal burkolta be.
– A ház egyik szobáját a gyűjteményemnek szánom. Vannak itt pálinkásbutellák, fiákerlámpák, ázsiai zsirkövek, faragott marhalábszárcsontok, órák. A kitömött állatok nagy része ma már védett. A legreggeli tárgy egy mamutfog: 1,48 kilogrammot nyom. A löpörköt egy tanyában találtam. Aból az időből származik, amikor még előltöltős puskákat használtak, és a löpörk szárazon kellett tartaniuk. Van egy tükörképem is, amit úgy készítettek,

hogy a tükörre ráfestették a képet. Csak már a rájárá tökrement, de nem merem elvinni megajvítatni, mert félek, hogy összetörik. Az egyik ismerősömtől kaptam egy emlékkönyvet. Az 1800-as évek elején írtak bele, németül vagy franciául. Eddig még csak egy tanár tudott beleolvasni, más nem. A porcelánok is régiek, a századfordulón készülhettek.
– Érdekes ez a betyárpohár. Ezt nem lehet letenni, mert eldőlt. Miért csinálták ilyenre?
– Ebből mindig inni kellett, mert nem lehetett az asztalra rakni. Pálinkát szolgáltak fel

benne, és ha valakit be akartak rúggni, ez kitűnően megfelelt a célnak. Ezért hívják betyárpohárnak.
– Hogyan gazdagítja gyűjteményét?
– Bánszki Tamás akvarelljei, rézkarcai, ceruzarajzai lógnak a falakon. Ő volt a rajztanárom. Nagyon szépen ábrázolta az egyszerű parasztiéletet. Sokszor festett lovakat, én pedig imádom ezeket az állatokat. Különböző kirándulásaimról hoztam ásványokat, kőzeteket; a tengerpartról korallakat, kagylókat.
– Hivatalosan nem rendezett be a házában kiállítást, még-

is sokan felkeresik. Hogyan szereznek gyűjteményéről tudomást az emberek?
– Úgy terjed, mint a pletyka: szájról szájra. A falubeliek mesélik az ismerőseiknek, azok továbbadják, aztán akik itt jártak, azok is elmondják másoknak. Vendégek könyvet 1997 óta vezetnek. Azóta sok mindenki megfordult nálam. Jönnek államtitkárok, aztán külföldiek Ausztráliából, Németországból. Van, akinek a szakdolgozatához, vagy a pályázatához kell segítség, de leginkább olyanok járnak ide, akik kíváncsiak a gyűjteményemre.
Molnár Piroska

Termálszállóval bővülne a vásárhelyi strandfürdő

A gyógyturizmusé a jövő?

Minden vásárhelyi álma megvalósulna azzal, ha végre megújulna a városi strand. A rekonstrukció eredményeként nem csak a már meglévő medencéket találnák jobb állapotban a vendégek. A tervek szerint ugyanis termálfürdővé bővülne a városi strand, melyhez egy százszobás, 150 személyes gyógyszálló is csatlakozna.

A Széchenyi-terv keretében a városi strandfürdő bővítésére két pályázatot is benyújtott a Hódstrand Kft. Az elképzelések szerint egy gyógyszállóval is bővülne a vásárhelyi strand – tájékoztatta lapunkat Csáki Imre városi főmérnök. A termálfürdő és az ahhoz tartozó infrastruktúra kialakításához mintegy 2,6 milliárd forintba lenne szükség. A szálloda fölépítése 3,3 milliárd forintba kerülne. Az előbbihez 1 milliárd forint támogatást, az utóbbihoz közel 500 millió forintot nyújthat az állam, sikeres pályázat esetén. A vásárhelyi szakemberek bíznak abban, hogy ez az elképzelés megvalósítható, hiszen a gyógyturizmus, az idegenforgalom növelése hosszú távon meghatározhatja a vá-

ros arculatát. Ezen az úton mindenféleképpen el kell indulni – hangsúlyozta Csáki Imre. Majd hozzátette: „A pályázatot egy-két hónapon belül elbírálják. De addig is felvesszük a kapcsolatot a lehetséges befektetőkkel, külföldiekkel és magyarokkal egyaránt. El kell indítani a piackutatást, a forráskeresést, mely lehetővé teszi a tervek megvalósítását. Állami támogatással, vagy esetleg anélkül.”

Az előzetes elképzelések alapján már jövőre el lehetne kezdeni az építkezést, melynek befejezését 2003-ra váltatták.
A strandfürdő területe egy sportuszodával, termálfürdővel és gyógyszállóval bővülne. A 47-es út fejlesztésével a közlekedési viszonyok megváltoznának, hiszen a fürdő környékét jelenleg terhelő forgalom megszűnik. Így a szállodát az Ady Endre utca mellé képzelték el; a termálfürdőt körülbelül a mostani kemping üres területére, a sportuszodát pedig a népkert felőli oldalra szeretnék elhelyezni. Városi önkormányzata a strandfejlesztés mellett a már meglévő medencéket, létesítményeket is rendbe kívánja hozni.

Tábori Szilvia

A városi strandfürdőt bővíténi, de a már meglévő létesítményeket is rendbe akarják hozni. (Fotó: Tésik Attila)

Kati néni és a századik születésnap

Magyarcsanád legidősebb lakosa, Hangai Ferencné, Kati néni kedvence: Karády Katalin és Jávör Pál. (Fotó: Gyenes Kálmán)

Kati néni nevét mindenki ismeri Magyarcsanádon, de még a szomszédos Apátfalváról is gyakran jönnek látogatni. Kati néni, vagyis Hangai Ferencné Kubinyi Katalin nem véletlenül tett szert szűkebb hazájában ilyen ismertségre: ő a falu legidősebb lakosa. A néni kilencvennyolcadik esztendejét tapossa.
Apátfalván született 1903-ban. Mikor Makóra került, a Korona Szálló mögött, a jelenlegi butikor helyén álló valamikori kovácskeszedeésben cselédeskedett, egészen 1944-ig, amikor feleségül ment a csanádi malom gépészehez. Ekkor költözött Magyarcsanadra. Azóta itt lakik a községben – szeretettől és megbecsüléstől övezve. Negyvenhárom éves korában, 1946-ban adott életet egyetlen fiának, akinél már harminchetedik esztendeje él. Menye szerint ez Kati néni hosszú életének a titka is: sohasem siette el a dolgait, mindig a nyugodt, csendes élet híve maradt. A tények kedvelőinek annyit: Kati néni szülei is hosszú életet él-

tek, a nyolcadik ikszen túl hunytak el, tehát a genetikában mégiscsak lehet valami. Ezzel szemben egy másik tény: Kati néni ikertestvére, András már rég meghalt.
Kati néni kedvencei: a 30-as, 40-es évek sztárjai, leginkább Karády Katalin, Jávör Pál; és magyar nótát is szeret hallgatni. Ezelőtt hetnyolc éve még kijárt a hátsó kertbe kapálni, akár harmincfokos melegben is. De nincs is mit csodálkozni ezen, hiszen a közsg orvosra szerint kitűnő fizikai állapotnak örvend, példakorsintje és vérnyomása normális. Tavaly kissé megfázott, ám a felajánlott C-vitamin szedésétől elzárkózott, mondván, ő eddig sem szedett semmilyen tablettát, ezután sem fog. Egyetlen keserűsége a bal szeme, amit hályog borít.
Kati néni nagy álma: megünnepelni saját, századik születésnapját.
Szalontai Attila

Na, Snájdig úr, most már ne vigyorogjon olyan nagy önbizalommal. Mert hiába feszegeti itt mérhetetlenül nagy izmait, nem csak Rambo Stallone erősebb magánál, hanem a forint is – közölte Belami a Zsibbadt brigádvezető teraszán. A magyar valuta értékének növekedésére utaló megjegyzés óta ugyan némi bizonytalanság beköltözött a pénzpiacra (mint azt Smúz apu szövé is tette, amikor már egy fél liter tejre sem maradt a bugyellárisában), ám Belami arcáról csak nem hervadt le a mosoly.
– Tudják, úgy van ez, hogy ha jó a forint, olcsóbb a nyaralás. Mármost külföldön. Éppen ezért én is elhatároztam: családomat, nem kevés kuporgatás után, befizetem egy tíznapos tengerparti túrára, hadd lássanak a fiam csudát. Meg aztán az se baj, ha bé nejem, a Jolán is megtudja: nem csak a tiszai szabadstrandon lehet leégni a naptól.
A Zsibiben aszalódó panelpolgárok még ki sem söpörték lelkükből az álmélkodást („No, fene, Belami külföldön sütteti

Belami külföldre készült

Németh György rajza

– Azt mondom: 72 ezer 500. Mert hogy mi már főszezomban mennénk – hervadt a mosoly Belami arcán. De azért

hozzátette: találtam itt „laszt-minutosat”, 29 ezer 700-ért is. Igaz, akkor húsz óráig tart az út oda is, vissza is.

– Hát még így is olcsóbb, mint a Balaton – jajongtak a boldogságban fetrengve, s előkapták összes pénzüket a

kredenc fiókjából. Mert mégiscsak nagyobb öröm úgy számolgatni, ha hegyekben áll a forint a konyhaasztal sarkán.
– Van, ugyebár 150 ezrünk – nyalogatta a golyóstoll hegyét felhevülten Belami. Ám mielőtt még könnybe lábadt volna a szeme az elégedettségtől, az asszony fontos információval szolgált: sok évvel ezelőtt, sajnos, felhalálták a szorzást, mint matematikai műveletet. Vagyis, ha ama bizonyos 29 ezer 700-as árat (ami, egyébként irtóra olcsó!) beszorozzák négygyel, akkor...
Belami abban a pillanatban még azt hitte, egyetlen kézlegyintéssel elhessegetheti a pesszimista gondolatokat. Ám Jolán nagy hirtelen bejelentette: lehet ugyan, hogy a forint olyan erős, hogy már hegyeket tudna arrébb lökdöni, enni mégiscsak kell. Egy tíznapos túrára pedig – számolgatott buzgón, csörömpöltek agyában a fogaskerekek – illendő venni négy személyre három hátizsák konzervet, négy szatyor száraztésztát, egy sivatag

újrátöltésére elegendő levestport.
– Ha ehhez hozzászámoljuk, hogy a tengernek partján egy nyalásra elegendő fagyalt éppen annyiba kerül, amennyit már nem engedhetünk meg magunknak. Két korszórra meg csak akkor futja, ha eladjuk a panellakásunkat, talán mégiscsak meg kéne gondolni, hogy nekivágjunk-e? – sajdult Jolán szíve.
– De hát a forint... – sápadt el Belami.
– Igen, a forint – vett elő két közüzemi számlát, egy gyorshajtásért kiszabott bírságról szóló cédulát, áfajátartásról megemlékező apheos papírt, valamint egy „Mibe kerülnek a tankönyvek?” című általános iskolai tájékoztatót Jolán.
De Belami ezek megtekintésére nem szánt időt. Inkább magára zárta a vécejajtót (mint tavaly, tavaly előtt, s annyi éve...) majd csak ennyit kérdezett, halkán kikiabálva: akkor mégis mikor indul busz a strandra?
Bátyi Zoltán